

רענן

זית

ויקרא | גליון 90 | ה' ניסן

זמני השבת

הדלקת נרות (שקיעה - 19:02)	18: 23
שיר השירים	18: 33
מנחה, קבלת שבת, ערבית	18: 43
שחרית בבית הכנסת	8: 10
שחרית בבית התרבות	8: 20
קידוש משותף	10: 30
מנחה גדולה	13: 15
שיעור עם תומר אדגר	13: 30
תהילים לילדים - יוסף נאמן	17: 00
שיעור הלכות 'בן איש חי' עם הרב שלמה חדד	17: 10
מנחה קטנה, לימוד אור החיים וסעודה שלישית	18: 10
צאת השבת, ערבית ולאחריה הבדלה (מתקיים מניין נוסף 10 דקי לפני-כך)	19: 35

זמני החול

תפילות

תפילת שחרית - 06:05 (התפילה עצמה בנץ)

תפילת מנחה - 15 דקי לפני שקיעה (בערך 19:45) ולאחריה שיחה

תפילת ערבית - 15 דקי אחר שקיעה (בערך 19:15)

שעורים קבועים

- כל יום, לאחר תפילת שחרית, שיעור ב'חוק לישראל'
 - כל רביעי, בין מנחה לערבית, שיעור של הרב ישי חנון
 - כל חמישי, בין מנחה לערבית, שיעור של הרב שלמה חדד
 - כל חמישי, שיעור גמרא במסכת מגילה, עם הרב שלמה חדד
- בשעה 18:00 בבית כנסת**

שנזכה להכין עצמנו בשמחה לחג החירות המתקרב

ולטעום בו טעם חירות של אמת.

~ העלון לעילוי נשמת יפה בת חנה ~

דבר תורה | על מהות החירות

אמרי פרל

הרצון להשיג חירות אמיתית, ובכלל להבין את משמעותה, הוא רצון עתיק ושוורשי מאוד באדם, מכל תרבות ומכל מעמד שהוא.

אך השגת החירות, דבר קשה מאוד הוא, עד שכמעט ניתן להגדירו כבלתי-אפשרי. כי מי יכול להעיד על עצמו שהוא חופשי? שהוא משוחרר מכל שרשרת, מכל דבר הקושר אותו לאיזה עניין, לאיזו מחויבות או קשר לאדם, מקום או חומר כלשהם.

מי יכול להעיד שאין לו צורך בקפה או סיגריות, במתוק או מלוח, או שהוא צריך לרצות מישהו, שהוא לא 'עבד' לאיזה צורך, נפשי או גופני כלשהוא.

הרב חרל"פ, תלמיד-חבר של הרב קוק, כותב בספרו 'מי מרום': "הגריעות כשנעשים עבדים לשם עבדות, היא כי אינם יודעים מריבוניים ואדונים, העיקר העבדות, ומשתעבדים גם לעץ ואבן.

מה שאין כן העבדות מצד האדנות, ששם העיקר האדנות, ומכיוון שאין אדון אחר זולת האדון היחיד ברוך הוא, משתעבדים אליו יתברך..."

כשאנו מבקשים להשתעבד למשהו, אז זה לא כל כך משנה למה משתעבדים, לאיזה חומר, לאיזה עניין, העיקר הוא השיעבוד. העיקר הוא לתת למישהו אחר להחליט בשבילנו, להשאר בקטנותנו.

אך כשאנו רוצים לשרת את בורא העולם, אדון הכל, אז העיקר הוא האדון עצמו, העיקר הוא השירות, העיקר הוא למסור ליבנו ואהבתנו אל המופלא והנשגב. ואז אנו רוצים להיות הכי גדולים שאפשר, הכי גיבורים שאפשר, בכדי לשרת את המלך בכל העוז והעצמה, והשם 'עבד' הוא לנו תואר כבוד. והמביט במשרת ה' האמיתי רואה בעיניו את אור המלך מנצנץ, כי הוא שליחו ועושה דברו.

רבי יהודה הלוי, בספרו הכוזרי, כותב את המשפט המפורסם: "עבדי הזמן עבדי עבדים הם, עבד השם -

לבדו חופשי."

כלומר נראה שאין לנו ברירה בעולם הזה אלא להיות עבדים, להיות קשורים ומושפעים ומונהגים על ידי הכרח כלשהוא. ואם זה כך אז כדאי שנבחר להיות עבד לאדון ולא עבד לעבד.

הרב חרל"פ עוד מחזיק את הדבר וכותב כך בהמשך דבריו. "ואל לדמות כי מי שמשליך מעל עצמו כל שעבוד ועושה כל מה שליבו חפץ שהוא איננו עבד, לא כן הדבר, אלא הוא עבד יותר מאחרים. הוא עבד לתאוותו, עבד לשרירות ליבו... ועבד לעצמו יותר גרוע, עד שאין לך עבודה זרה יותר גרועה מזה."

הכנה ראויה לפסח היא להרים את ידינו אל מול עינינו ולראות מה אוזק אותם, איזה עול נח על צווארי ומהן השרשראות שלרגליי. את אותו העבד שאנו עובדים, אותם עצים ואבנים, אלילי שווא ודמיונות, עלינו לקשור באותם השרשראות שהם קושרים אותנו, בדיוק כמו שעשו אבותינו - הכבש היה אחד מאלילי מצריים ואנו לקחנו כבש וקשרנו אותו במשך ארבעה ימים. "דָּבְרוּ אֵל כָּל עַדְתֵי יִשְׂרָאֵל לְאָמֹר בְּעֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָ לְבִית אָבִית שֶׁהָ לְבִית." (שמות יב, א)

איש דווקא, איש ולא עבד. לבית אבות דווקא, בזכות האבות שלנו. בזה שאנו שומעים למשה, לכוח התורה ולדעת האמת אנו יכולים להבחין למה אנו משועבדים. עצם ההבחנה שלנו שאנו עובדים עבד, אליל, עצם ההכרה הזו היא שוברת את הכישוף ומסירה מאותו "כוח משעבד" את היכולת לשעבד אותנו. ואנו הופכים להיות האדון שלו, קושרים אותו במקום שיקשור אותנו. ובכניסת חג החירות, בין הערביים, אנו שוחטים אותו. ואנו יושבים חגורים, נעולים נעלי מסע, מטנו בידנו, מצות בשקנו, ומוכנים לצאת לאן אשר יובילנו השם. בכוח האמונה הבוהר בנו אנו משתחררים, באמונה שהאל יגאל אותנו, בידיעה שאנו יוצאים ממצרים למדבר לא בכדי לנפוש ולשבת רגל על רגל, "חופשיים" כביכול. אלא בכדי להיות עבדי השם האמיתיים, כמו שכתוב, "וְזֶה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שֹׁלְחֵיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרָיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱ-לֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה." (שמות ג, יב) זה האות לחירות אמיתית, זה שאנו משתחררים בכדי להיות עבדי ה' ולא עבד לשעבוד אחר.

שנזכה ללחם אמונה, לאור אמונה, שיתן לנו כוח לפרוק מעלינו שעבוד זר ולהיות עבדים למלך מלכי המלכים. אמן.

"זמנו של אדם גדולה מתמידה וניה, וזוהי אדם משתלשלת עם עצמו בפתח חסדו ויציאת מצרים"
- יצחק מבסוגליה קשה ספרותו.

רבי מנחם מנדל מקוצק

סיפורי המסורת | שבילי היער

רבי ישראל - הבעל שם טוב.

מעשה ברבי ישראל בעל שם טוב ששאלוהו תלמידיו: מנין רבנו אומר, כי דרך זו שאנו הולכים בה היא הדרך התורה הנכונה?

אמר להם: אמשול לכם משל, למה הדבר דומה? לשני בני אדם שתעו בדרכם, זה פה וזה שם, ושניהם נסתבכו בין סבכי יער, והיו מהלכים בשבילים ונודדים במסילות היער ימים על ימים ודרך מוצא לא מצאו.

לימים נפגשו שניהם בתוך עובי היער. אמר איש לרעהו: אחי, שמא ידוע לך היכן דרך המלך המוציאה את האדם מן היער האיום הזה ומובילתו למחוז חפצו?

אמר לו חברו: דרך המלך איני יודע, אולם אחת אוכל להגיד לך - כמוני כמוך תועה בדרכי היער. אבל בשבילים אלה ואלה שהלכתי עד הלום, אל תלך. אף אני לא אלך בדרך שהלכת בה אתה. נצא נא שנינו לבקש דרך חדשה, "וקרוב ה' לכל קוראיו." להנחותנו את הדרך בה נלך.

מוסר השכל:

החכמים מורים לנו מנסיונם העמוק בדרכי הארץ והשמיים אילו דרכים לא מובילות אל השם. עוד מלמד אותנו המשל שטובים השניים מן האחד ולצעוד בדרך יחד, באהבת חברים, טוב יותר. ועוד מלמדנו הבעל שם טוב, שהבקשה הפנימית התמידית להיות דבק בשם, לרצות אותו, זה זה יעזור להדרכינו בדרך האמת. שנזכה.

אהבה לא-לוהים

הרב קוק, חרדי

צדיקים | ה'אוהב ישראל' מאפטא

האדמו"ר אברהם יהושע העשיל | נפטר באוקריאנה בה' ניסן ה'תקפ"ה

אביו: ר' שמואל.

בניו: אדמו"ר רבי יוסף משה ממזיבוז' ור' יצחק מאיר מזינקוב.

מורו: ר' אלימלך מליזינסק.

בשנת ה'תק"ס עבר לעיר אפטא (פולין), החל לכהן כאדמו"ר ואלפי חסידים הסתופפו בצילו. נודע באהבתו הגדולה לעם ישראל ומרוב אהבתו לתושבי העיר הבטיח להם כי תמיד יקרא על שם עירם 'הרב מאפטא'. בשנת ה'תקס"ח עבר לכהן כרב העיר יאסי (רומניה) אך לאחר שסבל ממחלוקות ומתנגדים קשים עבר למזיבוז' (אוקראינה). טרם פטירתו בשנת ה'תקפ"ה זעק: 'מדוע בן ישי לא בא? הרב מברדיטשוב אמר לפני פטירתו שכאשר יגיע לשם לא ינוח ולא ישקוט וירעיש עולמות עד שמישיח יבוא! אולם כאשר הגיע לשם השתעשעו עמו והראו לו היכלות ומדרגות עד ששכח, אך אני לא אשכח! ציוה שלא ירשמו שבחים על מצבתו מלבד שהיה אוהב ישראל והבטיח כי המדליק נר לטובת נשמתו יעשה לו טובה. מספריו: 'אוהב ישראל - על התורה! | 'יתורת אמת'

אני מלא אהבה לא-לוהים.

אני יודע שמה שאני מבקש,

מה שאני אוהב,

איננו נקרא בשום שם.

איך? קרא בשם -

מה שהוא יותר מן הכל:

יותר מן הטוב,

יותר מן המהות,

יותר מן ההנהגה...

נפשי פמהה לאור עליון,

לאור אין-סוף,

לאור א-לוהים אמת,

א-להי חיי, א-לוהים חיים, חי העולמים.

פרשת הנשיאים

מחשבות על הפרשות - אמרי פרל

הנוכח המשכן התרחשה בחודש ניסן והחל מראש חודש ניסן אנו קוראים את פרשת הנשיאים. בכל יום את הפרשה של הנשיא המקריב קורבנו באותו היום.

יהי המקריב ביום הראשון את-קרבנו: נחשון בן-עמינדב, למטה יהודה. וקרבנו קצרת כסף אמת, שלשים ומאה משקלה, מנרק אחד כסף, שבעים שקל בשקל הקדש; שנייהם מלאים, סלת בלולה בשמן למנחה. כף אחת עשרה זָהב, מלאה קטרת. טופר אחד בן-בקר, איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה. שעיר-עזים אחד, לחטאת. ולזבח השלמים, בקר שנים, אילים חמשה עתודים חמשה, כבשים בני-שנה חמשה: זה קרבן נחשון, בן-עמינדב.

וכך בכל יום ויום. המפליא הוא שהתאור הכתוב בתורה הוא זהה לחלוטין לכל שבת ושבת. ובכל זאת טרח משה לכתוב שוב ושוב, שנים-עשר פעמים, את אותו התאור, מילה במילה. ההבדל היחיד הוא מספר אותו היום, שם הנשיא ושם השבת.

מדוע לא כתבה התורה, מיד לאחר תאור הקרבת קורבנו של הנשיא הראשון, "וכך גם הקריב ביום השני נתנאל בן-צוּעַר נשיא יששכר. וביום השלישי, נשיא, לבני זבולן אֶלְיָאב, בן-חֶלֶן..." וכן הלאה, ולחסוך בכך כתיבה מיותרת. כביכול. הרי שום אות לא מיותרת בתורה אז אחת כמה וכמה כתיבת פרשיות שלמות.

ניתן לומר שלנשיאים שהביאו את אותו הקורבן בדיוק ראוי הכבוד המלא להזכיר לא רק את שם, אלא גם את כל התיאור של הקורבן. אך אולי בנוסף לזה התורה מלמדת אותנו בכך שמה ששונה בין פרשיה לפרשיה, הוא הרוח הנישאת מבעד לדברים, הכוונות השוכנות בעומקי האותיות. משה לא עשה "קופי פייסט" כלומר 'גזור והדבק'. בכל כתיבה של כל אחת מהפרשיות מועברת הכוונה שבה הביא אותו נשיא את הקורבן. באיזה אופן הוא הלך, מה היה מחשבותיו, טוהר ליבו, מסירותו, המיית נפשו. זהו הדבר המשתנה בכל פרשיה ופרשיה.

בכל יום לאחר קריאת הפרשיה יש אומרים 'יהי רצון' שבו כתוב בין היתר: "...יהי רצון מלפניך ה' א-לוהי וא-לוהי אבותי, שבאם אני עבדך משבט (אותו השבט שקוראים באותו היום) שקראתי בתורתך פרשה של הנשיא היום, אזי יאירו נא עלי כל ניצוצין קדישין וכל האורות הקדושות הכלולות בקדושת זה השבט..."

אם כך, אולי בקוראנו את פרשיות הנשיאים, ובכלל, בקריאתנו בתורה, עלינו לשאוף ולבקש לחוש את הכוונות הפועמות מבעד למילים, את הרוח הנושבת מעבר למרחב וזמן, ולפתוח ליבנו שיאירו בנו כוונות עליונות אלו ובכך, נוכל להרגיש קצת יותר, ולהתקרב עוד קצת אל אלוהינו, אל תורתנו ואל עצמנו. חודש טוב.

דבר הלכה | הגעלת כלים

מתוך ילקוט יוסף

א. כלים שמשתמשים בהם בחמץ, אסור להשתמש בהם בפסח מבלי שיכשירם, ומשעת איסור אכילת חמץ עבר פסח אסור להשתמש בהם בלי הכשר. וכפי תשמישו של הכלי כך הכשרו, וכמו שיתבאר להלן.

ב. כל כלי הולכים אחר רוב תשמישו לענין הכשרתו לפסח, שאם השתמשו בכלי זה ברוב פעמים באמצעות רוטב, הכשרו בהגעלה, ואם רוב פעמים השתמשו בו ביבש, צריך ליבון.

ג. אולם כלי שרוב תשמישו היה בהיתר, ופעם אחת השתמשו בו בחמץ, אין הולכים בזה אחר רוב תשמישו, אלא כלי זה צריך הכשר. ולכן מיחס של מים חמים שנותנים עליו איזה פעמים בורקס לחממו, אין להשתמש במיחס זה בלי הכשר לפסח כדת. וכן סכין המיוחדת לחיתוך לחם, אם השתמשו בסכין זה פעם אחת לחיתוך עוגה חמה, או הכניסו את הסכין לחמין שיש בו חטה, או שחתכו איזה פעם שניצל חם שטיגוהו עם קמח, או פיצה חמה, וכדומה, צריך להכשיר את הסכין. וכן תיון המשמש למי-תה בלבד, שמסתמא נגע בלחם כשהוא חם, צריך הכשר כדת.

ד. תבניות שאופים בתוכם חלות בתנור, צריכים ליבון באש עד שיהיו ניצוצות אש ניתזים מהן, ולכן התבניות של תנורי אפייה חשמליים, יש ללבנם באש. וכיון שא"א ללבנם כך, נכון החליפם בתבניות חדשות. ויש חולקים ומתירים אותו בהגעלה, והמיקל יש לו על מה שיסמוך.

ה. תנור אפייה חשמלי, יש לנקותו היטב עד כמה שהיד מגעת, ולהמנע מלהשתמש בו עשרים וארבע שעות קודם ההכשר, ואחר כך ידליקו את התנור בחום הגבוה ביותר שאפשר, וישאירוהו דולק כשעה, ודי בזה.

ו. סירים שמבשלים בהם על האש, צריכים הגעלה במים רותחים בכלי ראשון שעל האש, או על ידי חשמל. ואם הגעיל בכלי ראשון שלא על האש ובישל בו, מותר. וקודם צריך לרוחצם היטב מכל לכלוך וחלודה. ואין מועיל להם הכשר על ידי עירוי מכלי ראשון, כי כבולעו כך פולטו.

ז. מכסאות הסירים והידיות צריכים הגעלה.

ח. סכיני מטבח מגעילים בכלי ראשון אפילו לאחר שהעבירוהו מעל האש, ובלבד שהמים יהיו חמים שהיד סולדת בהם. וכן בניצב של הסכין המחובר על ידי מסמרים, יש לנקותו היטב על ידי שפשוף בסבון וסקוץ' ואחר כך יגעיל הסכין עם הקתא. ומי שאפשר לו יקנה סכין מיוחדת לפסח.

ט. החצובה שהיא הברזל שאצל האש, שמניחים עליה הסיר, או המחבת, יש לנקותה היטב ולהגעילה ברותחים, ואם עירה מכלי ראשון הוכשרה בכך. וכן הדין לכיריים של גאז, וכן למקום האש עצמו, שיגעילים אחר ניקוי ושפשוף היטב.

י. כלי פורצליין [פרפורי] דינם ככלי חרס, ואם נשתמשו בהם בחמין, אין להם הכשר. וכל שכן שיש להחמיר בכלי חרסינה המצופים כעין פורצליין, שהם אסורים ככלי חרס ממש.

יא. הכיור שרוחצים בו הסירים והצלחות, אפילו הוא מחרסינה, יערה עליו רותחים ומותר להשתמש בו בפסח. [ונכון לערות עליו רותחים ג' פעמים]. וכן שיש של מטבח, יערה עליו רותחים. ויש מחמירים לצפותו בנייר כסף בפסח, והוא חומרא בלבד.

עריכה: תומר אדגר